REDACȚIUNEA.
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ:
În Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Dumineca* 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 143. Brașov, Miercurĭ 28 Iunie (11 Iulie). 1900.

„Pacturile" cu Szell.

Aḑĭ săptĕmână faimosul organ al lui Banffy a publicat un articul de fond „sensațional" fórte lung, care a fost, se vede, menit sĕ pună vêrf șirului nesfîrșit de articule și corespondențe, ce le publică acéstă fóiă dela începutul anului, cu scop de-a blama politica de naționalitate a ministrului-președinte Szell înaintea marelui public șovinist maghiar.

Acest articul face o scurtă întroducere plină de fariseim, în care se asigură, că numai cu grea inimă cei dela „Magyar Szo" se vĕd constrînșĭ în interesul public al maghiarimei a face deja acum nisce destăinuirĭ, pe carĭ de altfel, ca contrarĭ ai lui Szell, le-ar retăcé până când acesta ar sĕvêrși pĕcatul, dându-le ocasiune de a-l demasca și timbra cum se cuvine.

Și carĭ sunt aceste destăinuirĭ? Fóia banffystă le împarte în trei capitule, ale căror titlurĭ ne spun tot: 1) Pact cu Românii; 2) Pact cu partida poporală; 3) Causa și ținta trădării. E vorba adecă în tóte acestea de pacturĭ ale miuistrului-președinte Szell în vederea viitórelor alegerĭ dietale.

In ce privesce pactul Nr. 1 numita fóiă a afirmat, că Românii au ținut sub președința metropolitului Mețianu o adunare secretă, care a adus o decisiune formulată în patru puncte, conținênd condițiunile alianței electorale cu guvernul — și care decisiune ar fi presentată de metropolitul lui Coloman Szell.

Vĕḑurăm, cum a fost desmințită de ambele părțĭ faima de mai sus, publicată de „Magyar Szó", că Românii ar fi cerut o conferență secretă sub președința metropolitului Mețianu și că ministru-președinte Szell ar fi încheiat pact cu metropolitul și cu Românii, ca sĕ cedeze acestora 40 de cercurĭ electorala.

Noi nu ne-am grăbit a lua notiță de „grozavele destăinuirĭ" ale lui „Magyar Szó", ci am voit sĕ vedem mai întâiŭ, ce impresiune vor face în cercurile lui Szell. Bine că ḑiarele guvernului se prefac a nu prea lua notiță de esagerațiunile șoviniste ale celor dela „Magyar Szó", dér Szell și cu ai sĕi țin totușĭ bine sémă de esagerațiile acestea și de atacurile șoviniste ale fóiei lui Banffy, mai cu sémă în cestiunea naționalităților.

Și scie fórte bine Coloman Szell, de ce trebue sĕ păzéscă așa de mult de atacurile nesăbuite ale viclénului „föudvarmester". Șovinismul, pe care l'au hrănit și l'au crescut toțĭ cei, carĭ au succedat de 30 de anĭ încóce în guvernele ungurescĭ, a devenit o dihaniă mare și periculósă, lângă care e greu a face politică chiar pentru un om tacticos și precaut, ca d-l Szell. Decĭ, după cum ne-am convins de atâtea-orĭ, Coloman Szell trebue sĕ arunce aprópe ḑilnic acestei dihănii câte-o bucătură sdravĕnă, s'o sature cât de cât, ca sĕ nu-l înghită în cele din urmă pe el însu-șĭ. Cu atât mai mult trebue sĕ se feréscă de furia șovinistică când se tractéză de a pregăti întrarea „Daco-Românilor" în partida guvernului.

Mareșalul unguresc al curții a fost și el ministru-președinte și încă patru anĭ, prin urmare mai scie câte ceva, ce sunt în posițiune a afla numai miniștrii-presidențĭ. Și sunt ómenĭ, carĭ au memoriă bună chiar și pentru faimele, ce apar din când în pressa politică dinăuntru și dinafară, faime, ce sunt adese-orĭ lansate anume din așa numite „locurĭ competente", pentru ca sĕ sondeze și sĕ pregătéscă cu încetul terenul unei viitóre acțiunĭ.

Ei bine, póte nu puținĭ îșĭ vor aduce încă aminte, că istoria cu cei patru-ḑecĭ de deputațĭ românĭ guvernamentalĭ menițĭ a representa pe semenii lor dintre Tisa și Carpațĭ în dieta ungurésca, e mai vechiă chiar, decât neașteptata carieră de primă Escelență, ce o făcù peste nópte voinicosul fișpan ardelean de odinioră.

Foile din Germania încă de pe vremile lui Szapary lansau din când în când planul de a se forma o puternică majoritate guvernamentală în Ungaria, în care sĕ între cei 40 Românĭ, carĭ dimpreună cu Slovacii, Sașii, Sêrbii, etc. sĕ facă 80 și sĕ formeze ast-fel razimul pentru pacínica soluțiune a cestiunei naționalităților în Ungaria.

Va sĕ ḑică zama se ferbe de mult și, când a venit Banffy la putere, el a găsit la locurile competente planul schițat gata. Și tot ḑiarele germane sciau sĕ ne spună, că a luat asupră-șĭ speciala misiune sĕ împace naționalitățile. Incepuse cu Sașii și se legă înaintea parlamentului, că va respecta programul lor, ca și legea de naționalitate, décă și întru cât se vor potrivi cu „caracterul național maghiar".

Atacat aspru de oposiția pe tótă linia, Banffy numai prin potențarea șovinismului față cu naționalitățile s'a mai putut ținé cât s'a țiuut, dér nu-i mai puțin adevĕrat, că cei dela împĕrăția puneau la început marĭ speranțe în Banffy, încât privea pășirea pe scenă a celor 80 de deputațĭ guvernamentalĭ, carĭ aveau sĕ represente naționalitățile în parlament.

Cădênd Banffy, biruitorul lui, Szell a rĕmas nu numai cu formula sa vestită pentru aplanarea conflictului cu Austria, ci și cu problema cea grea nedeslegată de antecesorul sĕu, a împăcărei naționalităților. Și Banffy scie, și scie póte mai bine, decât s'ar presupune, că formulele trebue sĕ mérgă mână în mână și că e vorba și de realisarea planului vechiŭ cu naționalitățile.

De aceea fóia fostului ministru-președinte, născocind un text al pretinsului pact al lui Szell cu Românii, nemeresce cum se cade numĕrul de 40 de deputațĭ „gobernamentalĭ", carĭ sunt în perspectivă de-a fi adușĭ pe teren.

Banffy mai scie fórte bine, că Szell nu va cuteza sĕ încheie vre-un pact politic cu Românii în împrejurările de față, când mai astă-iérnă, spunênd, că l'a visitat Dr. Iosif Gal, s'a jurat înaintea dietei, că n'a vrut sĕ stea de vorbă cu el, numai ca sĕ nu se pótă ḑice (de șoviniștii estremĭ, firesce), că a fost influințat de un Român, deși guvernamental.

Va sĕ ḑică nu e vorbă de pact. O scie Banffy destul de bine și o spune acum și Szell în desmințirea oficiósă. Cu tóte astea se tractéză însĕ serios de realisarea planului lansat de mulțĭ anĭ pentru a înjgheba naționalitățile în partida guvernului.

Ministrul-președinte Szell vré sĕ aibă pe cei 40 Românĭ, însĕ fără pact, fără condițiunĭ și fără nicĭ un obligământ, ér Banffy născocesce pacturile numai cu scop de a suspiționa înaintea publicului maghiar „politica națională" a lui Szell, ca sĕ-l sdruncine și sĕ pótă ajunge érășĭ el tare și mare.

Așa stă decĭ lucrul, că guvernul cu ómenii sĕi lucréză din rĕsputerĭ sĕ ajungă la resultatele, despre carĭ vorbesce fóia banffystă, însĕ fără de nicĭ un risic și fără de nicĭ o îndatorire.

Incă ar mai fi ce ar mai fi, décă ar fi serios cu pacturile, dér periculul situațiunei de față pentru Românĭ e prin aceea mai mare, că, dintre cei doi, Szell are dreptate, și că la un pact cu Românii guvernul nu se gândesce, dér pentru aceea lucră din rĕsputerĭ sĕ-i mâne în staulul guvernamental.

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Un om fără patriă.

Istorióră americană, de *Fr. C. Wickede.*

Este numai istoria unui om simplu, a căruia aparițiă pe teatrul lumei n'a făcut epocă, pe care voiŭ sĕ o istorisesc, căcĭ întreprinderea, la care a participat, n'a reușit și l'a dat în grația judecătorilor sĕi. Nu s'a audit nimic de esistența sa și chiar și în patria lui numai puținĭ au fost, carĭ șĭ-au adus aminte de el, când ḑiarele în tómna anului 1863 au adus scire despre mórtea lui cu următórele cuvinte: „In 11 Maiŭ a murit pe bordul corvetei „Levant" al Statelor-Unite la 20^0 11" lățime sudică și 13^0 lățime vestică Philip Nolan".

Și totușĭ acest bărbat, Philip Nolan, a fost odinióră destinat de a juca un rol mare.

Era în anul 1806, când colonelul Burr, vice-președinte al Statelor-Unite sub Jefferson (1801—1809), a fost acusat de trădare de patriă și arestat in urma invinuirii de a fi urzit o conjurațiune, al căreia scop era înființarea unei împĕrății sudice sub domnirea sa. Planul sĕu părea a fi fost bine organisat și între nenumĕrații aderențĭ ai îndrăsnețului aventurier era Philip Nolan, sub-locotenent în armată, unul din cei mai activĭ și mai însemnațĭ. In fortul Massac s'a fost alăturat el la întreprindere, care, cum s'a întêmplat deja adese-orĭ, s'a pus în scenă prea curênd, decât ca sĕ pótă avea succesul dorit. In espedițiunea dela New-Orleans el a fost prins dimpreună cu șeful sĕu și tras înaintea tribunalului de rĕsboiŭ în fortul Adams. El n'a fost mai mult și nicĭ mai puțin vinovat ca alții, carĭ au lăsat sĕ fiă orbițĭ de perspectivele seducĕtóre ale lui Aaron Burr. Este însĕ un proverb vechiŭ, că pe hoții micĭ îi spânḑură, ér celor marĭ le dau drumul. Așa s'a întêmplat și aicĭ. Burr a fost liberat pe cuvênt, că lipseau dovedile, ér Nolan și alții au trebuit sĕ sufere pentru pĕcatele lui. Infuriat din causa tratării, ce a întêmpinat'o, Nolan sta înaintea judecătorilor sĕi, ca sĕ-șĭ audă sentința și anevoiă s'ar fi audit ceva despre viitorul lui, deóre-ce pe toțĭ cei bănuițĭ și acusațĭ i-au lăsat sĕ scape cu câte-o pedépsă neînsemnată, décă trufia sa tinerésca nu l'ar fi răpit a da un respuns, care a făcut din el ceea ce a fost pe atuncĭ: „Omul fără patriă". La întrebarea obicĭnuită a presidentului, décă Nolan mai are sĕ ḑică ceva spre justificarea sa înainte de a se pronunța sentința, el se ridică, dĕdù cu pumnul în masă și strigă: „Dracu sĕ ia Statele-Unite. A-șĭ voi sĕ n'am lipsă sĕ mai aud nicĭ-odată nimic de ele!"

Mai toțĭ oficerii tribunalului erau dintre cei carĭ au luat parte la rĕsboiul de independență și carĭ îșĭ puseseră în joc viața pentru ideia, pe care acusatul o călcà aicĭ în picióre. Nolan însĕ era un fiiu al naturei neîmblânḑit; născut pe o plantage în Texas, unde cea mai bună societate, ce o avea, nu era în casul cel mai favorabil, decât un oficer spaniol séu un vênḑĕtor din New Orleans. El n'avù altă educațiune, decât instrucțiunea, ce o primea iérna dela un învĕțător engles. De alt-fel jumĕtate din juneța sa șĭ-o petrecuse cu fratele sĕu în preriile patriei cu „lasso" în mână, la vênătórea după bivolĭ pe câte un cal sĕlbatic prins de el însu-șĭ, așa că scia prea puțin despre Statele-Unite. Mai târḑiu Uniunea îi dĕdù uniforma, ce o purta și sabia, cu care a scuti patria sa, — a jurat, dér statul a voit sĕ-l pedepséscă pentru pĕcatul altuia, și deși nu putem sĕ justificăm fapta sa, totușĭ nu putem sĕ-l condamnăm prea tare.

Tribunalul, după acea esclamare a lui Nolan, care a fost produs nespusă indignare, s'a retras, dér deja după 15 minute el reapărù cu sentința: „Că sub-locotenentul Philip Nolan e vinovat de trădare de patriă și condamnat, de a nu auḑi nicĭ-odată nimic de Statele-Unite".

Nolan rîse, dér pe fețele palide de jur împrejur nu se vedea ilaritate. Pedépsa părù destul de domólă, — numai propria sa dorință avé sĕ fiă împlinită, și ea a fost împlinită. Dela 23 Septemvrie 1807 până în ḑiua morții sale 1863, el n'a mai auḑit nicĭ-odată numele patriei sale și 65 de anĭ a fost un om, care n'avea patriă. Președintele Jefferson a întărit sentința, de pe care Nolan a primit o copiă. Când mai târḑiu a ars clădirea guvernului în Washington, au ars și hârtiile privitóre la acest proces, și când în anul 1817 căpitanul Watson a raportat în departamentul dela Washington asupra lui Nolan, acesta a fost

Ratificarea convenţiei dela Haga.

Prin „*Monitorul Oficial*“ de Duminecă s'a promulgat legea votată de Corpurile legiuitóre române, autorisând guvernul a ratifica şi, décă va fi trebuinţă, a face să se esecute convenţiunile şi declaraţiunile conferinţei internaţionale pentru pace dela Haga, semnate la 17 (29) Iulie 1899, şi anume:

I. Convenţiune pentru regularea pe cale pacinică a conflictelor internaţionale;

II. Convenţiune asupra legilor rěsboiului pe uscat;

III. Convenţiune pentru adaptarea la rěsboiul maritim a principiilor convenţiunei dela Geneva, din 22 August 1864;

IV. Declaraţiune relativă la interdicţiunea, pe timp de 5 anĭ, de a arunca proiectile şi explosive din înălţimea balónelor séu prin alte nouě modurĭ analóge;

V. Declaraţiune relativă la interdicţiunea întrebuinţărei proiectilelor, ce au de scop unic de a respândi gazurĭ asfixiante séu deletere;

VI. Declaraţiune relativă la interdicţiunea întrebuinţărei glónţelor, carĭ se lăţesc séu se turtesc uşor în corpul omului, precum sunt glónţele cu cămaşa esterióră tare, a căror cămaşe n'ar acoperi în întregime miedul glonţului, séu care ar fi prevěḑute cu tăeturĭ.

Rěsboiŭ în China.

Sórtea Europenilor în Peking.

Pe când jurnalele din *Shanghai* spun, că scirea despre măcelărirea representanţilor streinĭ din Peking, a soţiilor şi copiilor lor şi a gardelor europene este adevěrată, pe atuncĭ telegrame sosite la Berlin dela guvernatorul din Santung anunţă, că la 3 Iulie se aflau încă în Peking 2 clădirĭ de ambasade, ér agenţia „Reuter“ din London publică scirea telegrafică, după rapórte consulare autentice, că clădirile ambasadelor din Peking erau încă întregĭ în 4 Iulie. Chinesii au renunţat a-le ataca, fiind-că Europenii şi aşa vor fi siliţĭ să se predee, după-ce *nu mai au nicĭ un fel de provisiune.*

Conform acestora, teribilul măcel sângeros din Peking nu s'ar fi întâmplat, precum a fost descris la început, séu cel puţin nu s'a întâmplat în forma cumplită, în care a fost vestit Vinerĭ şi Sâmbătă prin tóte ḑiarele europene.

Îndoiala o măresce însě o altă scire telegrafică din *Viena*, pe care am semnalat'o ierĭ. Se ḑice anume, că toţĭ supuşiĭ austro-ungarĭ din Peking, cam 60 persóne, *au fost omorîţĭ*, ér în legătură cu acéstă amintită telegramă ḑice, că în capitala austriacă s'a rĕspândit vestea, că douě regimente din trupele austro-ungare vor fi trimise în China.

Evident, că din scirile publicate până acum, fórte greu se póte constata adevěrul curat.

Periculul la Tien-Cin.

Intr'acea se vestesce din *Tien-Cin* agenţiei „Wolff“ din Berlin cu data de 2 Iulie, că în acea ḑi *trupele rusescĭ* au bombardat partea chinesă a oraşului, dér *fără de resultat*. Numĕrul trupelor streine dela Tien-Cin este de 10,000.

Aceeaşĭ agenţiă anunţă tot din Tien-Cin cu data de 3 Iulie: De adĭ dimineţă încependă *Chinesii bombardéză érăşĭ puternic stabilimentele streine*. La ordinul admiralului *Seymour* femeile şi copiiĭ vor fi transportaţĭ la Taku, îndată-ce va fi posibil.

Intre Tien-Cin şi Peking se află o colosală armată chinesă, care de sigur va opri trupele europene se evacueze Tien-Cin-ul pentru a merge, fiă spre Peking pentru a mântui, ce se mai póte, fiă spre Taku, pentru a apěra forturile ocupate în contra năvalei de recucerire a trupelor chinese.

Contra-revoluţiă.

După scirĭ primite din *Shanghai* de agenţiile „Havas“ (Paris) şi „Reuter“ (London,) o parte a armatei chinese, condusă de principele *Cing*, nu vré să se alăture la *Boxerĭ* şi la ómenii principelui *Tuan*. Ba se afirmă, că ómenii lui Cing au atacat pe revoluţionarĭ. Principele rěsvrătitor Tuan a dat ordin vice-regelui din Santung să ocupe *Nanking*, însě vice-regele a refusat supunerea. Jurnalele din Shanghai confirmă scirea, că principele *Cing a pus la cale o contra-revoluţiă în Peking.*

Rěscóla se estinde.

Din *Petersburg* se telegrafézâ, că ministru de finanţe a primit în 5 Iulie o telegrame din *Kharbin*, după care în 27 Iunie resculaţiĭ unindu-se cu transfugii armatei, au încercat să nimicéscă linia ferată. Ei au dat foc unuĭ mare pod, au nimicit douě căsărmĭ, firul telegrafic şi linia ferată pe o întindere de 40 metri.

Acţiunea puterilor.

Pe când împěratul Wilhelm rĕmâne constant pe lângă decisiunea sa esprimată în discursul din Wilhelmshafen, făcênd ca cuvêntul luĭ de suveran să se realiseze în faptă, pe atuncĭ isvórele rusescĭ vestesc de-o parte, că rěscóla incepe ici colo a slăbi, ér de altă parte chiar prin fóia oficială din Petersburg se constată, că forţele armate europene din Taku şi Tien-Cin, stând numai din *20,000 ómenĭ*, ér Chinesii avênd concentraţĭ între Peking şi Tien-Cin *150,000*, Europenii nu vor fi în stare să stea faţă cu Chinesii. Nu cum-va prin acéstă Rusia ar voi să dea Europei să înţelégă, că ea, avênd o colosală armată în provinciile Amur şi Mandsuria, póte să facă ordine şi fără celelalte puterĭ?

E posibil, ca China să fiă în cele din urmă „pacificată“ prin cooperarea tuturor puterilor. Puterile aliate însě vor întâmpina piedecĭ colosale, dér nu mai puţin grea de susţinut va fi „*perfecta înţelegere*“ între ele, după-ce vor fi „pacificat“ China. De-ocamdată totul e ascuns în tainele viitorului.

Numěrul streinilor în China.

Consulul american din *Cifu* dă următórea statistică despre numěrul streinilor în China. Statistica se referă la aniĭ 1898—99.

In 1898 erau în China 13,421 streinĭ şi 773 firme streine. Numěrul lor a crescut în 1899 la 17,193 cu 933 firme. După *naţionalitate* erau în 1899: *Americanĭ* 2335, firme 70; *Englesĭ* 3562, firme 401; *Germanĭ* 1134, firme 115; *Francesĭ* 1183, firme 76; *Olandesĭ* 106, firme 9; *Danesĭ* 128, firme 4; *Spaniolĭ* 448, firme 9; *Svedienĭ şi Norvegienĭ* 244, firme 2; *Ruşĭ* 2621, firme 19; *Austro-Ungarĭ* 90, firme austriace 5; *Italienĭ* 124, firme 9; *Japonesĭ* 2440, firme 195; *Portugesĭ* 1423, firme 10; *alte naţionalităţĭ* 71.

Sunt în China şi 41 episcopĭ şi 664 misionarĭ.

Tuan şi Tung-fushiang.

Secretarul şi interpretul ambasadei germane în Peking, *Goltz*, a declarat corespondentului ḑiaruluĭ „*Neue Freie Presse*“, că nu înţelege de ce amiralii cu ceĭ 13,000 de ómenĭ de carĭ dispun, nu pornesc cât se póte mai grabnic spre Peking. Décă trupele nu vor înainta repede, nu mai e nicĭ o speranţă de a scăpa cu viaţă pe europenĭ. Goltz ḑice, că în actualele împrejurărĭ trebue procedat fórte aspru, repede şi cu hotărîre. Cestiunile de umanitate trebue lăsate la o parte. Décă Europa dă dovedĭ de slăbiciune, îşĭ primejduesce pe un timp îndelungat influenţa ei în China. Toţĭ Chinesii, carĭ fac parte din conjuraţia incontra Europei, trebue omorîţĭ. Prinţul Tuan trebue să fiă cel dintâiŭ al căruĭ cap să fiă spênzurat pe ziduríle Pekingului. Goltz continuă:

Tuan este şeful partidului mandşu; de anĭ de ḑile el jócă la curte un rol mare, e mare camerier şi când se făcea recepţiunea ambasadorilor, el împreună cu trei séu patru demnitarĭ steteau tot-déuna lângă împěrat. Prinţul Tuan e un om brutal şi nespus de ambiţios. El a înlăturat pe prinţul Cing, bărbat de stat chines. Cing era slab de caracter, însě îşĭ dădea séma de puterea Europei şi de slăbiciunea Chinei.

Tuan a fost urzitorul loviturei de stat, pe care a făcut'o acum doi anĭ împěrătésa věduvă. De atuncĭ Tuan dispune de o armată de 10.000 de ómenĭ bine înarmaţĭ şi pe care Tuan i-a botezat „brigada spiritului tigrilor“.

Generalul *Tung-fushiang*, care împreună cu prinţul Tuan sunt acum tarĭ şi marĭ la Peking, s'a distins cu ocasia recucerirĭi Kaşgarului. Acest general fusese comandant în diferite districte ale imperiului, dér maĭ pe urmă împěrătésa l'a chemat la Peking, din motive politice, El are sub ordinele sale 10.000 de soldaţĭ, trupe mohamedane, nisce ómenĭ aprópe sělbatecĭ, carĭ n'au věḑut nicĭ odată Europenĭ, sunt sângeroşĭ şi fanaticĭ.

SCIRILE ḐILEI.

— 27 Iunie v.

Osîndirea unuĭ student „antipatriotic“. Foile şoviniste ungurescĭ aduc scirea, că studentul technic dela universitatea din Viena, Adolf *Wettel*, preşedintele „Reuniunei studenţilor germanĭ dela şcólele superióre“, din Viena, care e cetăţén ungar din Verşeţ, fù osîndit ḑilele acestea din partea tribunaluluĭ r. din Biserica-Albă la 10 ḑile închisóre, eventual 100 coróne amendă. Acésta din causă, că Wettel a ameninţat pe profesorul ungur *Perjessy* Lajos, *că îl va bate*, deórece acesta — „cu ocasiunea rěspândireĭ de proclamaţiunĭ antipatriotice în Ungaria“ — a numit într'un ḑiar unguresc „*copilandri*“ pe studenţii din Viena. Perjessy făcù pentru acéstă arătare şi urmarea, precum am věḑut, a fost pedepsirea luĭ Wettel. Nicĭ că se putea altfel, după ce el era timbrat ca „antipatriot“, ér ceĭ ce l'au osîndit sunt „patrioţĭ“ de cel mai greu calibru.

„Gotterhalte“. „Egyetértés“ pretinde a cunósce un episod, ce ḑice, că i-s'ar fi întêmplat ministruluĭ Hegedűs cu ocasiunea călětorieĭ sale în Săcuime. Anume susţine, că mergênd ministrul să visiteze atelierul de măsărit al contelui Eugen Lazar la Megyesfalu, acĭ unul dintre membriĭ comunităţiĭ bisericeşti „valahe“ a credut să facă o plăcere ministrului, întêmpinându-l cu şcolarii pe una dintre strade şi cântându-ĭ „*Gott erhalte, Gott beschütze*“. „Egyetértés“ vré să dea „acesteĭ procederĭ lipsite de tact şi adênc vătěmătóre pentru sentimentul naţional maghiar“ — cum se esprimă el. — aparenţa, ca şi cum ar fi fost inadins pusă la cale.

Cincĭ sute rěsbóie de ţesut pentru Săcuĭ. Ministrul unguresc de comerciŭ Hegedűs, cu ocasiunea călětorieĭ sale în Săcuime, a declarat comitetului administrativ al comitatului Treiscaune, că între femeile săcuiesce va împărţi „*500 rěsbóie de ţesut scutite de taxe*“ Ce bine i-ar fi stat d-luĭ ministru, décă acest dar frumos l'ar fi făcut din al său, ér nu din al altora *numai* pentru aĭ săĭ.

Reapariţiunea „Patriei“. „Deşteptarea“ din Cernăuţĭ revenind din nou asupra cestiuneĭ reapariţiuneĭ „Patriei“, ḑice, că acésta se va întêmpla de fapt şi „Patria“ se va ivi din nou cel mai târḑiu până într'o lună de ḑile.

Emigrărĭ. In luna Martie s'au dat din partea ministeruluĭ de interne *8134 paşapórte*, partea cea mai mare pentru România şi America. Emigrările au luat proporţiĭ ameninţătóre mai ales din comitatele şi ţinuturile locuite de naţionalităţĭ — ḑice statistica. Ceĭ mai mulţĭ au emigrat din comitatele Sibiiu, Braşov, Şaroş, Bacĭ-Bodrog, Têrnava-mare, adecă din ţinuturĭ locuite de Slovacĭ, Saşĭ şi Românĭ. Este acésta o dovadă de „bună tratare“?

---

cu totul ignorat, nu se scie, décă cu intenţiune, orĭ fără intenţiune; faptele însě, că de-atuncĭ încóce nicĭ un comandor de marină n'a mai făcut amintire în raportul sěu de cel osândit. Sub-locotenentul Mitchell dela „Nautilus“, căruia i-s'a încredinţat Nolan mai întâiu, a primit următórea instrucţiune în scris: „Prin sub-locotenentul Neall ţi-se va preda persóna luĭ Philip Nolan, fost sub-locotenent în armată. El la ascultarea sa înaintea tribunaluluĭ de rěsboiu a esprimat printr'o injurătură dorinţa de a nu mai audi nicĭ-odată nimic de Statele-Unite şi sentinţa decretéză împlinirea acesteĭ dorinţe. Veĭ lua pe captiv pe bordul corăbieĭ d-tale şi veĭ întrebuinţa tot posibilul ca să împedecĭ fuga luĭ. Iĭ veĭ da aceea-şĭ atenţiune, căutare şi îmbrăcăminte, ce-i revine în urma poziţieĭ sale de mai înainte. Oficerii de pe bord se vor înţelege între sine privitor la societatea sa; tot-déuna însě să fiă întêmpinat cu bună cuviinţă şi nicĭ-odată se nu i-se aducă aminte, că este captiv. In nicĭ un fel de împrejurare însě să n'audă despre patria sa ceva, ce i-ar aduce aminte de ea şi d-ta veĭ îngriji cu deosebire ca fiăcare oficer de sub comanda d-tale să nu vateme acéstă disposiţiă, în care consistă pedepsirea sa. Este voinţa guvernuluĭ, că să nu-şĭ mai revadă patria, de care s'a lăpădat şi d-ta veĭ primi înainte de espirarea timpuluĭ traversărei pe Mare ordinile necesare pentru susţinerea acesteĭ disposiţiunĭ“. Semnat: Secretarul marinei.

De pe „Nautilus“ Nolan a fost dus pe altă corabiă, care pleca pentru o călětoriă lungă şi comandorul ei, Shaw, a dispus cum este a se urma cu el, precum şi měsurile necesare de precauţiune, carĭ au fost susţinute de toţĭ păzitorii luĭ Nolan şi erau înmânate ca instrucţiune de un păzitor celuilalt.

Căpitanul Shaw îĭ permitea să comunice cum voesce cu oficerii pe bord, cu marinarii însě numai în presenţa unuĭ superior. Cu tóte acestea el devenĭ sfiicios şi reservat, ca toţĭ ómenii, carĭ simt, că sunt numai suferiţĭ. Deóre-ce în presenţa sa erau eschise tóte conversaţiunile asupra stăriĭor de acasă, despre rěsboiŭ şi pace, de afacerĭ politice şi familiare — conversaţiĭ, carĭ pe Mare dau maĭ mult din jumětate din materia de vorbit — nu vré să-l aibă nicĭ o clasă timp mai îndelungat în societatea sa. Şi fiind-că, totuşĭ, ar fi fost atât de nemilos a-l eschide cu totul s'a observat un sistem formal. Lunia îl chema la sine la masă căpitanul, şi 'n fiă-care din celelalte ḑile era ópele unei alte societăţĭ, pe când în celalalt timp el mânca în cabinetul seu, ce i-se avizase acolo, unde era postată sentinela. Şi soldaţiĭ marinarĭ îl învitau la micele lor petrecerĭ şi se părea, că compătimesc sincer pe „nasturele de postav“, cum îl numeau ei, fiind-că nu-ĭ era permis să pórte nasturĭ de aramă strălucitóre pe uniformă. In tóte călětoriile sale, nu i-a fost iertat nicĭ-odată a merge pe uscat, şi tóte ḑiarele şi cărţile, ce le căpěta, erau maĭ 'nainte esaminate; chiar şi cel mai nevinovat anunciŭ al uneĭ case americane, era tăiat afară, şi aşa se putea întêmpla, ca în mijlocul raporturilor asupra bătăliilor luĭ Napoleon şi a vorbirilor luĭ Canning să găsescă o mare gaură.

Când căpitanul Shaw a fost chemat acasă, să apropia de Capetown şi a semnalat, după aşteptare de câte-va ḑile, corabia şi conţinutul ei. Până acĭ Nolan a privit captivitatea sa numai ca o glumă şi arăta mare plăcere pentru călětoria pe Mare; nu puţin s'a mirat însě când a primit porunca să se gătéscă de-a părăsi corabia, ca să facă o a doua călětoriă, de astă-dată spre Marea-mediterană cu căpitanul Philipps. Acest oficer spuse, că după ce Nolan a eşit érăşĭ din corabia sa, se schimbase, ca şi cum ar fi fost alt om; nenorocitul s'a convins, că pentru el nu era întórcere în ţéră, nicĭ chiar spre a merge în închisóre. Acésta fù cea dintâiŭ, dintre cele douě-ḑecĭ mutărĭ de pe-o corabiă pe alta, ce avù să le îndure, ca să-şĭ vadă dorinţa împlinită. Şi sórtea sa a fost de fapt maĭ gróznică, decât aceea a rebelilor, carĭ de atuncĭ au ridicat arma în contra patrieĭ lor, deóre-ce aceştia pot să trăéscă în alte ţěrĭ şi să ia parte la interesele patrieĭ lor, décă sunt eschişĭ dela amnestia generală.

(Va urma.)

Orcan. Din *Arad* se scrie, că în părţile acelea a bântuit Sâmbătă după amédi un adevĕrat orcan. Mulţi arborĭ au fost smulşi din rădĕcină şi în comuna Micalaca mulţime de case au fost descoperite. Pagubele sunt fórte mari. Furtuna a bântuit şi în alte părţi ale ţĕrii. In Sătmar, Mişcolţ, Eger, Magyar Ovar, Ardusat, apoi în comitatul Hunedórei a fost o mare tempestate cu grindină, care a pricinuit pagube mari in sĕmĕnăturĭ. In comuna Feltorony din comit. Moşon un om a fost trăsnit. Un vênt puternic a suflat Sâmbătă şi în părţile Braşovului.

Pavilionul român de petrol, dela Vincennes, anexat esposiţiunei din Paris, este aprópe instalat şi va fi în curênd inaugurat. Cu instalaţiunea a fost însărcinat d. Charles Gr. Lahovary, delegatul special, pentru acéstă secţiune, al comisariatului general român. D-l Romeo Girolamo, pictorul Teatrului Naţional, a dat ajutorul sĕu pentru a se espune în modul cel mai favorabil panourile, care represintă vederĭ ale exploataţiunilor petrolifire din ţéră.

Conduct de apă în Bucuresci. Lucrările pentru alimentarea Capitalei cu apă potabilă din straturile subterane dela Bâcu, sunt aprópe terminate. Joi se va face o încercare cu aparatele pentru pomparea apei. D. Delavrancea, primarul Capitalei, va asista la acéstă esperienţă. In curênd Bucureştenii vor avé o apă bună de bĕut.

Comerciul cu China. Pericolul chines, dér mai ales imprejurarea, că circulaţia cu vapórele pe apele Chinei a devenit acum nesigură, a făcut să se urce mult preţul articolilor de esport chinesĭ. Preţul *evantaliilor* pregătite din foi de palmĭ şi a pielii renumite de capră, ameninţă să se urce cu aprópe 100%. Flórea de *ceaiŭ* de asemenea. Comerciul esterior al Chinei a luat în ultimul deceniu un estraordinar avênt. Pe când la 1890 China incassa pentru articulii de esport 127 milióne *tael* (cam 202 milióne fl.), pe atuncĭ în 1899 încassările pentru esport făceau 265 milióne tael (424 milióne fl.) Anul trecut întreg esportul Chinei era în valóre de 461 milióne tael, adecă 737 milióne fl. Monarchia nóstră importa din China în 1898 articulĭ în preţ do 2.55 milióne fl. din carĭ numai pe ceaiŭ se vine 1·9 milióne. Ca cantitate monarchia importa 9309 măjĭ metrice de ceaiŭ. Reservele de ceaiŭ pe pieţele europene sunt adĭ destul de marĭ, dér fiind-că pe viitor importul se va îngreuna, e fórte probabil ca preţul ceaiului să se urce cu 30—50%.

Grevă de bărbierĭ. Calfele de bărbierĭ din *Fiume* s'a pus în grevă. Ei cer o oră de rĕpaus la di şi în tótă săptămâna o jumĕtate di de repaus. De nu li-se va împlini pretensiunea, Fiumanii sunt ameninţaţi să rĕmână neraşi şi netunşi.

Rectificare. Intr'o parte a ediţiunei numĕrului nostru de erĭ, la soirea despre esposiţia şcolară, s'au strecurat două erorĭ de tipar, carĭ conturbă sensul. Anume în şirul 10 de sus, unde se vorbesce despre paserĭ, este a se ceti *ornitologia*, în locul cuvêntului stricat „ronitologia“. De-asemenea cu 10 şirurĭ mai în jos, unde e vorba de plante, este a se ceti corect *botanicei*...

Un ceasornic de dame cu lanţ de aur s'a perdut Dumineca pe la 11 óre a. m. pe promenada de sus dela Reservoarul de apă în jos până la şcóla de stat. Onestul aflătot este rugat a-l preda în palatul financelor d-lui Michael Honigberger, având de-a primi în schimb un onorar potrivit.

Internatul Reun. Fem. Rom. din Braşov.

(Incheierea anului şcolar.)

Duminecă după amiadĭ s'a făcut încheierea anului şcolar la *Internatul Reuniunei femeilor române* din loc. Festivitatea încheierii a fost împreunată, ca de obiceiŭ, cu un esamen din economia casnică. Pentru public şi părinţii elevelor s'a arangiat şi o mică esposiţie din lucrurile manuale efectuite de eleve în decursul anului: rochiĭ frumos confecţionate, covóre, diferite broderii, între carĭ s'au putut remarca unele de o frumseţă şi esactitate uimitóre.

Esamenul s'a ţinut în curtea internatului, de jur împrejur împodobită cu ramurĭ verdĭ. In mijlocul curţiĭ erau aşedate trei maşinĭ de cusut, o masă cu pânzăturĭ şi o tablă, la care erau învitate elevele să rĕspundă întrebărilor din croit şi prin desenurĭ făcute cu creta să arete în praxă cunoscinţele, ce şi le-au câştigat în croitorie. Era de faţă zelosul comitet al Reuniunei, rolul de preşedinte al esamenului îl avea părintele Dr. V. Saftu, pe scaunele aşedate de jur împrejur ocupa loc publicul asistent, dame şi domnĭ.

Festivitatea a fost deschisă printr'o cântare esecutată de elevele Internatului sub conducerea d-lui institutor Stoicovicĭ, după care preşedintele a rostit un scurt, dér bine simţit discurs de bineventare, arătând, carĭ sunt condiţiile principale, ce trebue să le întrunéscă o femeiă, pentru-ca să fiă factor folositor societăţiĭ şi naţiunei din care face parte: să fiă adecă religiósă, bună económă şi să aibă cvantul de cunoscinţe necesare.

A urmat îndată esaminarea elevelor din cursul superior mai întâiŭ din *croitorie*. Din întrebările puse de domnişóra directóre Carolina *Teclu* şi din rĕspunsurile date, s'a putut ori-cine convinge de munca seriósă, ce s'a pus, de stăruinţele şi de zelul laudabil, ce s'a desfăşurat din partea conducerei Internatului, pentru-ca elevele să-şi câştige cunoscinţele necesare în acésta îndeletnicire practică a vieţii şi să corĕspundă aşteptărilor părinţilor. In timp ce o elevă rĕspundea la tablă, făcênd desenurĭ şi schiţe de tipare, altele ţineau în vină mişcare şi activitate maşinele de cusut şi érăşi altele făceau spor cu acul pe pânzăturile de pe masă. Publicul era într'aceea întreţinut şi cu esaminarea lucrurilor manuale, ce i-se da din mână în mână de eleve.

Nu mai puţin a satisfăcut esamenul din *menagiŭ*.

La fine s'a făcut distribuirea premielor. Tóte elevele au fost împărtăşite cu premii, ce au constat tot din obiecte practice şi folositóre. După acéstă a urmat érăşi un scurt discurs de încheiere, rostit de părintele Dr. V. Saftu, apoi un cor, şi cu acésta festivitatea s'a încheiat, lăsând tuturor plăcute şi bune impresiunĭ.

Notez, că numĕrul elevelor, carĭ au impopulat anul acesta Internatul-Orfelinat, a fost de peste 30, unele din ele din marĭ depărtărĭ, chiar şi din România.

(h.)

Statua lui Washington la Paris.

In săptĕmâna trecută, precum scim, s'a inaugurat la Paris statua lui Washington, oferită Franciei de un comitet de dame din Statele-Unite.

Statua, înaltă de şepte metri, represintă pe Washington călare, ridicându-şi sabia şi invocând cerul în favorul armatei sale.

S'au pronunţat discursurĭ. Ministrul de esterne Delcassé a încheiat discursul sĕu aşa:

„Ca om de stat, Washington a fost tot aşa de mare, pe cât de mare căpitan fusese. Spiritul sĕu eminamente practic se vede în acéstă constituţiune de stat, la adăpostul căreia Republica Statelor Unite a luat, abia într'un veac, desvoltarea minunată pe care o admiră bĕtrâna Europă şi care îi dă de gândit tot de-odată.

Când a murit, două naţiunĭ luară doliu: naţiunea pe care o întemeiase şi naţiunea de care fusese ajutat să o întemeieze pe cea dintâiŭ. Astă-dĭ, cele 2 popóre, mai unite ca orĭ când şi mai convinse ca orĭ-când că, în interesul lor, vor trebui să fiă în tot-deuna ast-fel, sĕrbătoresc împreună memoria sa, ca o învĕţătură şi tot de-odată ca o chezăşiă pentru viitor“.

Colonelul Chaillé-Long, însărcinat de damele americane a lua cuvêntul în numele lor, evocă amintirea faptelor, carĭ au provocat resbelul pentru independenţa decretat de congresul reunit la Filadelfia. Face să reiasă tótă gloria acestui strălucit bărbat şi termină ast-fel:

„Washington a fost un cuceritor, dér un cuceritor al libertăţii unui popor. El a ridicat la o înălţime neauqită până la dênsul drapelul umanităţii. Să-l onorăm şi să-l glorificăm, ca pe omul cel mai glorios, care a esistat.

El a fost credincios Franciei, lui Lafayette, lui Rochambeau, lui Estaing şi tuturor prietenilor Franciei până la cel din urmă césul vieţii.

Ridicând acest monument în capitala Franciei, Statele-Unite au vrut să arete Franciei mulţumirea lor neclintită, eternă, pentru concursul sĕu desinteresat.

Au voit să afirme în faţa întregei lumi representată la Paris, prin acéstă splendidă Esposiţiă, amiciţia pe care au închiat'o pe vecĭ acestei ţĕrĭ cu tradiţii marĭ.

Intre Francia şi Statele-Unite nu mai esistă Ocean“.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1900

se deschide nou abonament, la care învităm pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 coróne; pe şése lunĭ 12 coróne; pe trei lunĭ 6 coróne; pe o lună 2 coróne.

Pentru România şi străinătate: pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se póte face mai uşor prin ***mandate postale.***

Administraţiunea.

Societ. pentru fond de teatru român.

Programul festivităţilor

arangiate cu ocasiunea adunării generale a „Societăţii pentru fond de teatru român“, ce se va ţine în Abrud, Duminecă la 9 (22) Iulie a. c. şi dilele următore.

I. *Sâmbătă*, în 8(21) Iulie. 1) Primirea óspeţilor în Zlatna, întimpinarea în Bucium Cerbu şi încuartirarea lor. 2) Séra la órele 7: întrunire de cunoscinţă în grădina publică la „Erdős“.

II. *Duminecă*, în 9 (22) Iulie. 1) Participarea la serviciul divin în biserica gr. or. română din loc la órele 8½. 2) După biserică la órele 10½ Şedinţa I a adunării generale a „Societăţii“ pentru fond de teatru român, în biserica gr. or., după programul publicat de comitetul acestei societăţĭ. 3) La órele 1½ după amiadĭ: „*Banchet*“ în sala otelului „Detunata“. — Biletele pentru banchet à 6 cor. se pot cumpăra în prăvălia d-lui Samuil David negustor în piaţă. 4) La órele 4 p. m.: „*Petrecere poporală*“ în grădina publică la „Incze“. Preţul întrării: de familiă 2 cor. şi de persónă 1 cor. Solvirile se fac la cassă.

III. *Luni*, în 10 (23) Iulie. 1) La órele 9 a. m. Parastas pentru memoria membrilor rĕposaţĭ ai „Societăţii“, în biserica gr. or. română din loc. 2) La órele 10 a. m. după serviciul divin: Şedinţa a II-a a adunării gen. a „Societăţii“ pentru fond de teatru român. 3) La órele 8 séra precis: „*Serată teatrală cu dans*“ în sala Otelului „Detunata“. *a)* Prolog de Ios. Vulcan. *b)* „Trei pălării de Damă“, comedie în trei acte, localisată de d-l Emil D. Fagure. După teatru dans.

Preţurile de întrare pentru Teatru şi Dans: Scaunele de lângă prosceniu de persónă 3 cor. Locul I de persónă 2 coróne. Locul II de persónă 1 cor. 60 b. Parterre 1 cor. Pentru orĭ şi ce informaţiunĭ, privitóre la petrecere şi teatru, a se adresa d-lui Dr. Alexandru Borza, medic cercual (preşedintele secţii).

IV. *Marţi*, în 11 (24) Iulie. La órele 6 diminéţa: Escursiune la stânca „Detunata“. Plecarea se va face din Abrud.

V. *Miercurĭ* în 12 (25) Iulie şi în dilele următóre, arătându-se dorinţa, se fac escursiunĭ: 1) La minele dela Roşia-Montană. Insinuările se fac la parochul gr. cat. din Roşia-Mont. Ioan Maior. 2) Escursiune la Vidra, la Cataract, la Dealul melcilor antidiluvianĭ şi la casa lui Iancu, apoi la Albac şi la casa lui Horia. In fine. 3) La Gheţarul dela Scărişóra.

Pentru informaţiunĭ a se adresa parochului gr. or. din Abrud Iosif Gomboş. Anunţările pentru trăsurĭ dela Zlatna la Abrud, pentru încuartirare şi pentru participarea la banchet se fac la d-l Dr. Laurenţiu Pop advocat. Binevoitorii participanţi sunt îndeosebĭ rugaţĭ a face anunţările acestea cel mult până în 12 Iulie st. n., fiind-că la cas contrar vor întêmpina greutăţĭ cu acuirarea trăsurilor, respective participarea la banchet. Spre orientare: se aviséză On. public, că mai acomodat este a se face călĕtoria dela Alba-Iulia la Zlatna cu trenul dela órele 10 a. m. şi că preţul unei trăsurĭ tour şi retour din Zlatna la Abrud e 24 coróne, în fiă-care trăsură pot avé loc 4 persóne.

*

APEL.

Din incidentul adunării generale a *„Societăţii pentru fond de teatru român“*, care se va ţiné în 22 Iulie a. c. st. n. la Abrud, subscrişi, spre a puté da espresiune demnă de importanţa causei şi bucuriei de care trebue să fiă pĕtruns tot Românul, vĕdênd conducĕtorii flamurei pe care stă scris: *„cultura naţională română“*, sosiţi la póla munţilor apuseni; cu stimă şi încredere isvorită din iubire frăţéscă apelăm la toţĭ fraţii Românĭ din aceste părţĭ istorice şi romantice, ca cu dragoste să se înroleze sub acéstă flamură, inscriindu-se ca membri.

Mai fiind cunoscut, că puterea unui popor se manifestă în consciinţa naţională, vom dovedi numai putere de viaţă, când ne vom împlini o datorinţă sacră şi ca Românĭ vom saluta cu iubire sinceră pe membrii comitetului societăţii din cestiune, sosiţi în 21 Iulie la amédi cu trenul la Zlatna. Veniţi decĭ cu dragoste să-i întimpinăm. Veniţi cu acea ocasiune, avênd în vedere aspiraţiunile naţionale şi recerinţele timpului, să ne întrunim, să ne grupăm în jurul flamurei culturei naţionale române. Veniţi cu încredere în noi şi prin puterile nóstre să o arborăm pe piscul munţilor din a căror sîn au eşit atâţi eroi naţionalĭ. Veniţi cu toţii la vederea ei prin acţiune comună potenţată să lucrăm spre realisarea dorinţei pie şi juste, de a audi într'un viitor cât mai apropiat de pe bină şi de actorĭ românĭ perenêndu-se gloria străbună şi faptele marĭ demne de imitat ale bărbaţilor devotaţi cu trup cu suflet causelor naţionale române, deja decedaţi, şi aşa a planta şi desvolta zelul dorit în tóte părţile patriei iubite pentru prosperarea culturală a poporului nostru.

Zlatna, 8 Iulie st. n. 1900.

Iuliŭ M. Montani, protopop. *Emanuel Beşa*, paroch.

NB. Carĭ voesc a participa la banchetul din acea di la 1 óră p. m., care se va arangia în onórea comitetului în pavilonul dela ospĕtăria opidană din loc, până în 20 Iulie séra să se anunţe la ospetariul, d-l Iuliu Pop.

ULTIME SCIRĬ.

Londra, 9 Iulie. Din Peking n'au sosit încă scirĭ oficiale.

Cifu, 9 Iulie. In Mukden *au fost omorîţi: episcopul catolic, doĭ preoţi şi două călugăriţe.*

Londra, 9 Iulie. Diarele publică scirĭ necontrolate din *Shanghai*, după carĭ cu ocasia atacului asupra streinilor în Peking, o trupă germană ar fi raportat mare victoriă asupra Boxerilor şi armatei chinese. — Tot scirĭ din *Shanghai* anunţă, că o mare trupă rusécă merge spre Peking. La depărtare de 15 chlm. de oraş au avut o ciocnire cu armata chinesă, pe care au învins'o.

Iokohama, 9 Iulie. Guvernul japones face marĭ pregătirĭ a trimite trupe însemnate în China.

Literatură.

Dietetica poporală, cunoscuta şi mult folositórea scriere poporală a d-lui medic *Simeon Stoicu*, cu privire la modul de viéţă a ţĕranului român, se vinde cu *preţul* scădut dela 1.60 banĭ la *1 coronă* plus porto. De vêndare la Tipogr. A. Mureşianu librăria Ciurcu, Gabonyi şi Zeidner în Braşov.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***
Redactor responsabil: ***Gregoriu Maior.***

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următórele cărțĭ:

Scrierĭ economice.

Pentru economii de vite este de neprețuit folos marele și valorosul op **Zootechnia** séu cultura generală și specială a vitelor, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la școla superióră din Bucurescĭ (Herĕstrĕu). Deși am anunțat încă de astă-tómnă apariținnea acestui prețios op, el n'a străbătut până acum în părțile de dincóce de Carpațĭ. Adĭ însĕ se găsesce în deposit la Tipografia „A. Mureșanu“ în Brașov și se póte trimite imediat orĭ cui îl cere. „*Zootechnia*“ este partea a treia din „*Manual de agricultură*“ al d-lui Maior, care a fost atât de călduros aprețiat din partea întregei presse române și premiat și din partea Academiei Române. „Zootechnia“ cuprinde *779 pag. format mare 4⁰* cu 225 figurĭ și costă 8 coróne (cu posta recomandat 8 cor. 50 banĭ). Recomandăm economilor noștri de vite acéstă bogată scriere, până adĭ singură în felul sĕu în literatura română. Din *partea I* a Manualului: **Agrologia** sĕu „Agricultura generală“, 524 pag. à 5 cor., (cu posta rec. 5 cor. 50 banĭ) — și partea II, „**Fitotechnia**“ sĕu cultura specială a plantelor cu 611 pag. și 202 figurĭ. Prețul 8 (cor., cu posta rec. 8 cor. 50 banĭ).

„Cartea Plugarilor“ séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. Tractéză despre legumărit, gunoiŭ, lucrarea pământului, sĕmĕnăturĭ, vierit, pădurit, crescerea cailor, vitelor, galițelor etc. Un esemplar de 90 pag. costă 25 cr. (plus 3 cr. porto). Acéstă carte a eșit numai acum de sub tipar.

„Stupăritul“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ și pentru toțĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Constantin Dimian*, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8⁰. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Insoțirile de credit împreunate cu însoțirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoțirĭ, de F. W. Raiffeinssen. *Edițiunea a V-a.* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conține 227 pag. și costă 80 cr. (Cu posta 90 cr).

Cele mai de lipsă cunoscințe despre ***Legea veterinară*** — o carte fórte necesară pentru economii de vite. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Conține 134 pag. format mare și costă numai 30 cr. (cu posta 35 cr).

Cartea stuparilor săteni de Romul *Simu*. Cu mai multe ilustrațiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comitatul Sibiiului. Prețul 40 cr. trimis francat.

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruțiu*, profesor în Blașiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruțiu e de cel mai mare folos practic și, pe cât scim, în literatura nóstră de dincóce e singura scriere mai bună în acéstă materiă. Costă 25 cr. (plus 3 cr. porto).

Vinurĭ din póme, de *Grigorie Halip*, prof. la școla agronomică din Cernăuțĭ. Este o carte de 96 pagine, în care se dau esplicații și învĕțăturĭ amĕnunțite asupra modului, cum este a-se face tot feliul de vin și must din felurite póme; carĭ póme sunt mai bune pentru facerea vinului și cum este a-se manipula vinul pentru a avé gust bun etc. Prețul 20 cr. (prin poștă 23 cr.)

*

O carte valorósă, scrisă de d-l *Ioan Popea*, profesor la școlele române din Brașov. Cartea este întitulată: „***Caractere morale***, esemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popórelor vechĭ și moderne“. Acéstă carte, atât prin esteriorul sĕu elegant, cât și prin cuprinsul sĕu bogat, de aprópe 400 pagine, este o adevĕrată podóbă în literatura nóstră. Atragem asupra ei atențiunea tuturor Românilor iubitorĭ de carte; în ea cetitorul va găsi o comóră nespus de prețiósă de învĕțăturĭ, de mângăierĭ, de însuflețirĭ spre tot ce e moral, nobil și frumos. Prețul 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 35.) Pentru România 3 Lei, la care este a se adauge și portul postal. — Se află de vêndare la Tipografia „A. Mureșianu“, la librăria N. I. Ciurcu și la librăria H. Zeidner în Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 9 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.35
Renta de corône ung. 4%	90.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.85
Impr. căil. fer. ung. înargint. 4½%	99.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	161.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	90.30
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	97.30
Renta de hârtie austr.	97.95
Renta de aur austr.	115.50
Losurĭ din 1860.	134.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.10
Acții de-ale Băncei ung. de credit	709.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	683.—
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale	118.60
London vista	242.27½
Paris vista	96.45
Rente de corône austr. 4%	96.95
Note italiene	90.80

Cursul pieței Brașov.

Din 10 Iulie 1900.

Bancnota rom.	Cump. 19.18	Vênd.	19.22
Argint român.	Cump. 18.80	Vênd.	19.—
Napoleond'orĭ.	Cump. 19.20	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump. 11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump. 127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump. 58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump. 10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	Vênd.	101.—

Nr. **3159**—1900

PUBLICAȚIUNE.

Conform ordinului magistratual Nr. 9248 se aduce prin acésta la cunoscință publică, că în decursul exercițiilor de pușcat, care se vor efectua pe locul de sub Ștejerișul mare pe livădile Cârstianului, **se interdice umblarea pe numitul loc**, în decursul acestora.

Spre orientare se va ridica la casa de pușcat un steag roșu.

Brașov, în 28 Iunie 1900.

1014,1—3. **Căpitănatul orășenesc.**

Mersul trenurilor
pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1900.

Budapesta — Predeal — Bucurescĭ.

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Tren mixt	Tren de persón.	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	10.—			2 10	pl. Viena . . . sos.		1.50	7.20	1.50	6.20
8.30	6 50		5.45	9.15	Budapesta		7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	8 46	5.10	9.27	11.12	Szolnok	7.16	3.22	11.12	5.32	3.25
1.33	10.38	8.00	11.33	12.47	P.-Ladány	4.36	12.54	Arad	3.56	1.12
3.42	11.56	7 22	1.48	2.11	sos. Oradea-mare pl.		11.04	8.18	2.38	11.36
3.58	12.16	12.20	2.06	2.18	pl. Oradea-mare sos.	7 11	10.44	8.08	2.31	11.17
4.38	12.46	1.15	3.03	2.50	Mezö-Telegd	6 21	10.7	Maria-	2.01	10.42
5.20	1.26	2.21	3.45	3.26	Rév	5.26	9.32	Rodna	1.34	10.08
5.43		2.57	4.06		Bratca	4.51	9.11			9.50
6.31	2.16	4.00	4.53	4.16	Ciucia	3.25	8.37	7 30 / 7.28	12.52	9.19
7.16	2.49	4.59	5.32	4.52	B.-Huiedin	5.41	7.55	Pisci	12.20	8.37
8.06		6.13	6.24		Ghârbău	4.01	6.54			7.37
8 33	3.50	7.04	6 59	5.55	sos. Clușiu pl.	3.00	6.13	6.05	11.01	7.—
8.50	tr. prs. 4.20	8.40	Tr. acc.	6.11	pl. Clușiu sos.	2.54	12.07	5.45	10.46	6.45
9.07	4.41	9.09		6.27	Apahida	5.02	11.45			6.27
10.14	5.53	10.40		7.26	Ghiriș	3.40	10.24		9.23	5.12
10.44	6.24	11.25		7.50	Cucerdea	3.11	9.53		8.54	4.43
10.56	6.33	11.40		7 52	Cucerdea	3.04	9.43		8.49	4.33
11.03	6.40	11.49			Uiuóra	2.58	9.37			4.27
11.12	6.48	11.59			Vințul de sus	2.51	9.30			4.20
11.34	7.11	12.29		8.16	Aiud	2.29	9.07		8 23	3.59
11.52	7.32	12.55		8.32	sos. Teiuș pl.	2.07	8.45	3.33	8.06	3.38
12.24		1.30	11.45	8.37	pl. Teiuș sos.	1.42		3.18	8.00	3.02
12.53		2.07			Crăciunel	1.09				2.36
1.02		2.26	12.28	9.04	Blasiŭ (ungh. Târnavei)	12.58		2.52	7.35	2 21
			12.29	9.05		12.56		2.51	7.34	2.26
1.14		2.36			Blașiu	12.49				2.16
1.45		3.14		9.31	Micăsasa	12.11			7.08	1.44
2.01		3.33	1.05	9.43	sos. Copșa-mică pl.	11.50		2.16	6.56	1.25
2.15		3.48	1.07	9.47	pl. Copșa-mică sos.	11.14		2.14	6.50	1.06
2.33		4.08		10.01	Mediaș	10.55			6.37	12.49
3.04		4 45	1.43	10.25	Elisabetopol	10.24		1.42	6.16	12.18
3.40		5 27	2 08	10.53	Sighișóra	9.45		1.14	5.49	11.40
3.47		5 47	2.15	11.—	Sighișóra	9.35		1 07	5.42	11.33
4.08		6 08	2.29	11.14	Hașfalĕu	9.12		12.53	5.28	11.16
5 35		7.54	3.31	12.26	Homorod	7.44		11.54	4.23	10.03
6.13		8.32		12.58	Agoștonfalva	7.03	4.51		3.50	9.22
6.43		9.09	4.16	1.16	Apața	6.38	4.20	11 11	3.35	8.57
7.16		9.40		1.35	Feldióra	5.58	3.32		3.15	8.27
8.—		10.25	5.07	2.09	sos. Brașov pl.	5.08	2.10	10.26	2.45	7.48
3.55	6 40	11.—	5.14	2 19	pl. Brașov sos.	9.27	6.58	10.14	2.18	5.00
4.40	7.30	12.26	5.56	3.01	Timiș	8.47	5.57	9.36	1.42	4.05
5.10	8.00	1.11	6.26	3.31	Predeal	8.20	5.11	9.12	1.12	3.32
11.55	10.05 Sinaia	8.05	11.10	9.10	sos. Bucurescĭ pl.	3.05		5.40	9.15	7.50

Comunicație direct. Bpesta-Arad-Predeal.
Dela 1 Iunie circulă Duminecă și în sĕrbătorĭ gr. or. precum și în fie-care Joia dela Brașov la Sinaia.
Comunicaț. dir. Buc., Pred., Braș., Teiuș, Arad, Bpsta.
Circulă Vinerea Predeal-Brașov.

Sepsi-St.-Georg — Ciuc-Gyimes — (Palanca).

Tren mixt				Tren mixt		
5.19	8.50	3.15	Brașov	8.25	1.51	6.48
4.58		2 27	Cezdi-Oșorheiŭ	8.53		6 50
7.10	11.05	4.57	Sepsi-Sângeorgiu	6.30	12.05	4.31
7.54	11 57	5 41	Malnaș	5.48	11.24	3.47
8.14	12 22	6.01	Băile Malnaș	5.36	11.12	3.35
8.57	1.09	6 43	Băile Tușnad	4.53	10.30	2.48
9.18	1.32	7.08	Tușnad	4.36	10 14	2 31
10.39	3.00	8.17	Ciuc-Sereda	3.20	8 56	1.08
1 35	5 57	sos.	Ciuc-Gyimeș	pl.	5.40	9.50

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tr. prs.	tr. dpr.	tr. prs.	tren	mixt		tr. prs.	tr. mixt	tr. dprt.	tren de persón.	
2.21	4 43	11.30		7.10	pl. Copșa mică . sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.50	6.36	12.58	7 52	8.50	Ocna	5.07	8.08	1.50	3.29	11.01
4.12	7.04	1.20	8.18	9.15	sos. Sibiiu pl.	4.40	7.41	1 21	3.—	10.30
tr. mxt.		tr. mixt								tr. mixt
4.33		2.—			pl. Sibiiu sos.		7.33			8.57
5.23		2 54			Tălmaciu mare		6.45			8 04
6.15		3.59			Avrig		6.01			7.15
8.34		6.35			sos. Făgăraș pl.		3.32			4.25

Comunică Numai Marța și Vinerea. — Circulă din 15 Maiŭ — în 15 Sept. — Circ. Marța și Vinerea. — Cir. din 15 Mai — 15 Sep.

Mureș-Ludoș — Bistrița

Tren mixt și de pers.				Tr. mixt și de pers.		
4.—	9.06	4.25	Mureș-Ludoș	6.49	7.30	Sâmb.
5.01	10.29	5.39	Zau	5.52	6.35	circulă
6 57	12.48	7.19	Țagu-Budatelic	4.10	4.54	9.44
7.55	1.55	Bal..	St. Mihaiu de câmpie	Numai	3.44	8.46
8.47	3.02	6.35	Lechința	Marțe,	2.48	7.43
9 24	3.52	Circ	Ș.-Măghiăruș	Viner,	2.05	6.52
10.14	4.55	Marțe	Bistrița	Dumin circulă	1.16	5.55

Numai Luni, Joi și Sâmb. — Numai Lun, Joi și

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

1.40	8.10	3.16	9.00	pl. Cucerdea . . sos.	7.42	2.38	8.30	12.31
2.32	8.51	3.57	9.42	Ludoș	6.59	1.55	7.37	11.23
3.29	9.40	4.44	10.30	Cipău	6.24	1.19	6.51	10.39
4.32	10.30	5.34	11.22	sos. Oșorhei pl.	5.30	12.25	5.43	9.30
4.50	10.42	5.45		pl. Oșorhei sos.		8.36	5.04	9.15
6 19	12.16	7.14		sos. Regh.-săs. . . pl.		7.15	3.30	7:54

Ghiriș — Turda

7 33	10 50	6.—	10.23	Ghiriș	5.05	7.—	3.20	9.12
7.55	11.12	6-27	10.45	Turda	4.45	6.40	3.00	8.52

Dej — Bistrița.

9 50	7 24	Dej.	6.48	3 25
10.49	8.30	Beclean	5 58	2.25
12.50	9.56	Bistrita	4.29	12.55

Sibiiu — Cisnădie.

5.30	2.15	8 25	pl. Sibiiu s.	7.10	3.55	10.9
5.42	2.27	8.37	Selemb. „	6.57	3.42	9.56
6.06	2.51	9.13	s. Cisnăd pl.	6.36	3.21	9.35

Clușiu — Zălau.

7.25	4.38	Clușiu	5.45	9.29
7.48	5.25	Apahida	5.26	9.07
8.52	6.41	Gherla	3 42	7.38
9.14	7.07	Dej	3.57	7.03
9.38			3.42	
1.56		Zĕlau	10.45	

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

Tren mixt			Tren mixt	
3 22	11.10	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.40	Hașfalĕu	9.02	4.54
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Alba-Iulie — Zlatna.

4 37	9.40	4 36	Alba-Iulia	7 22	11.01	6 16
7.28	12.25	7.47	Zlatna	5.—	8.22	3 50

Brașov — Zĕrneștĭ

8.35	5.10	9.15	Brașov	7.27	1.32	8.34
9.57	6.12	10.07	Rĕșnov	6.31	12.41	7.47
10.28	6.43	10.38	Zĕrneștĭ	6.00	12.05	7.20

Timișóra — M.-Rodna-Lippa.

3 20	9 05	3.15	Timișóra	7 50	1.05	7 20
7 08	12.43	6 37	M.-Rodna	4 00	9 51	3 32

Brașov — Chezdi-Oșorheiu

5.19	8.50	3.15	pl. Brașovŭ . . sos.	10.04	8.25	1.51	6.48
5.53	9.33	3.50	Prejmerŭ	9.34	7.55	1.21	6.10
6.35	10.31	4.34	Sepsi S. Georg.	8.47	7.04	12.30	5.0-
6 50	10 49	4.52			6 49	12.15	4.51
8.03	12.33	6.05	Covasna		5.37	11.01	3.16
8.53	1.37	6.50	sos. C.-Oșorheiu . pl.		4.58	10.22	2.27

In sĕrbătorĭ dela 1 Iul. p. la 15 Sp.

*) Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se ceti de sus în jos; cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeri încuadrațĭ cu liniĭ mai negre însémnéză órele de nópte. — Semnul ⟵⟶ arată cu signa direcția, încătrău merge trenul.